

Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS
20-718 Lublin, al. Kraśnicka 2CD
agnieszka.krzyzewska@umcs.pl; sylwester.wereski@umcs.pl

AGNIESZKA KRZYŻEWSKA, SYLWESTER WERESKI

IV Ogólnopolska Konferencja Metodyczna „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych”

W dniach 12–15 września 2016 roku na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS w Lublinie odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Metodyczna „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych”, zorganizowana przez Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS we współpracy z Lubelskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Geofizycznego oraz Lubelskim Oddziałem Komisji Agrometeorologii i Klimatologii Stosowanej PAN. W konferencji wzięło udział 68 uczestników reprezentujących ośrodki naukowo-badawcze w Polsce.

Otwarcie konferencji przewodniczyli Jego Magnificencja Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski oraz Dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS. Na otwarciu obecni byli również prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz prof. dr hab. Ryszard Dębicki, który pełnił funkcję prorektora w poprzedniej kadencji, a także członkowie Kolegium Dziekańskiego, kierownicy zakładów i pracownicy Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS.

Tematyka naukowa konferencji była bardzo szeroka. Wygłoszono 22 referaty w czasie 6 sesji naukowych i przedstawiono 36 posterów. W pierwszej sesji zaprezentowano dwa referaty zamawiane. Pierwszy z nich był wygłoszony przez prof. dra hab. Zbigniewa Ustrnula i dotyczył rozwoju metod badań przestrzennych w klimatologii, zaś drugi przez dra Piotra Kowalskiego, który zwrócił uwagę na błędy popełniane przy weryfikacji hipotez statystycznych.

Wśród wystąpień, które poruszały istotne problemy z punktu widzenia współczesnej meteorologii i klimatologii, znalazł się referat wygłoszony przez dr hab.

Dorotę Matuszko. Dotyczył on rozbieżności w wynikach pomiarów meteorologicznych uzyskiwanych za pomocą przyrządów tradycyjnych, takich jak psychrometr Augusta, heliograf Campbella-Stokesa, deszczomierz Hellmana, oraz ich automatycznych odpowiedników. Jak zwróciła uwagę autorka, wprowadzenie przyrządów automatycznych na stacjach IMGW-PIB, bez przeprowadzenia pomiarów porównawczych, spowodowało zerwanie ciągłości obserwacji w przypadku usłonecznienia, opadów atmosferycznych oraz wilgotności powietrza. Część wystąpień dotyczyła wykorzystania różnych źródeł danych meteorologicznych, m.in. obserwacji pogody, zachowanych w materiałach archiwalnych, zastosowania metod dendrochronologicznych do badania zmian klimatu w przeszłości czy też wykorzystania danych z satelitów konstelacji A-TRAIN do oceny zachmurzenia nad Polską. Przedstawiono też wyniki pomiarów uzyskanych za pomocą nowych przyrządów pomiarowych, np. nowym typem deszczomierza.

Ważnym głosem w dyskusji było wystąpienie prof. Andrzeja Marsza z Akademii Morskiej w Gdyni, w którym prelegent prześledził zmiany w seriach danych meteorologicznych dostępnych bezpłatnie na stronie NOAA, bardzo szeroko wykorzystywanych do wielu opracowań naukowych. Porównując trzy kolejne wersje tej bazy danych, zauważył, że w najnowszej wersji dokonano dużej ingerencji w długie serie pomiarowe. Zostały one „wyplaszczono”, zmniejszając tym samym wahania klimatyczne w przeszłości. Zniwelowano, przypadający na lata trzydzieste i czterdzieste XX wieku, okres ocieplenia Arktyki i północnej części strefy umiarkowanej, co w efekcie spowodowało uzyskanie bardzo silnych trendów dodatnich przy obecnym wzroście temperatury. Stawia to pod znakiem zapytania wyniki uzyskane na podstawie obecnie dostępnych, „poprawionych” danych.

Wśród wystąpień dotyczących metodyki opracowań klimatycznych warto zwrócić uwagę na nowoczesne techniki wykorzystywane w meteorologii i klimatologii, takie jak zastosowanie sztucznych sieci neuronowych w typologii cyrkulacji, analiza falkowa w wyznaczaniu fal ciepła i chłodu czy analiza skupień do regionalizacji klimatycznej. Obserwuje się ponadto dynamiczny rozwój w stosowaniu metod teledetekcyjnych, radarowych, systemów informacji geograficznej (GIS) oraz modeli matematycznych. Dużo uwagi poświęcono także metodom wyznaczania fal upałów w różnych częściach Europy.

Podczas drugiego dnia konferencji w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbyły się warsztaty terenowe, w czasie których zaprezentowano problematykę pomiarów topoklimatycznych prowadzonych przez pracowników Zakładu Meteorologii i Klimatologii UMCS. Warsztaty połączone były ze zwiedzaniem Ogródu.

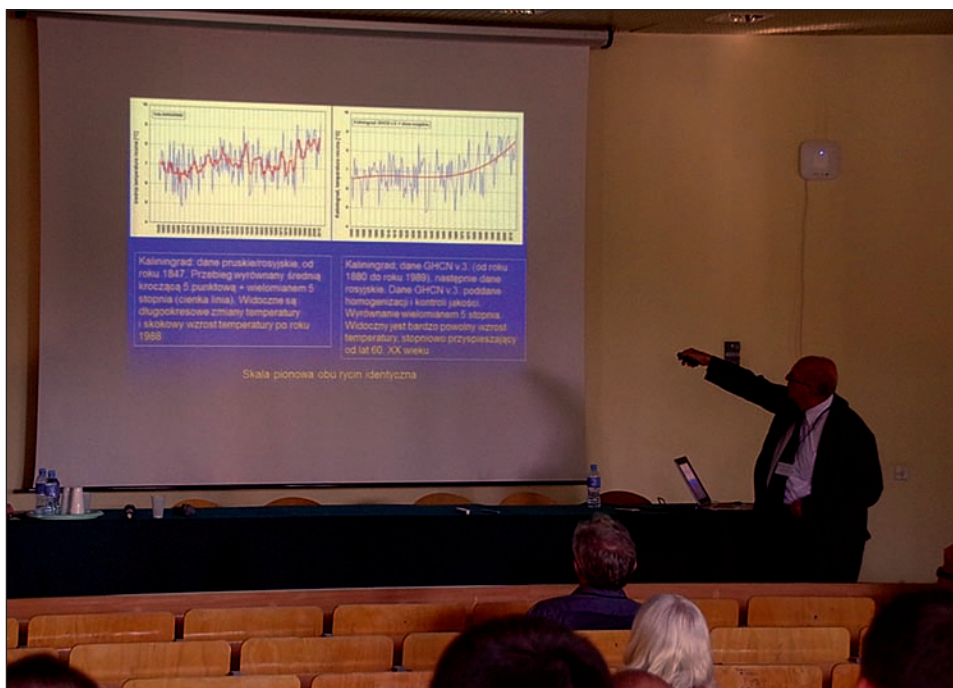
Ostatniego dnia konferencji uczestnicy wzięli udział w sesji terenowej „Problemy ochrony przyrody Polesia Lubelskiego”, w czasie której przedstawiono zakres oddziaływania kopalni węgla kamiennego Bogdanka na środowisko przyrodnicze położonego w sąsiedztwie Poleskiego Parku Narodowego. Podczas

sesji była możliwość zobaczenia Ośrodka Ochrony Żółwia Błotnego, przejścia się ścieżką dydaktyczną Dąb Dominik przez torfowiska do jeziora Moszne oraz zapoznania się, w czasie zwiedzania Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego PPN w Starym Załuczu, z historią i kulturą regionu Polesia Lubelskiego.

Zorganizowana przez ośrodek lubelski IV Ogólnopolska Konferencja Metodyczna „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych” w opinii uczestników uznana została za bardzo ważną. Dostrzeżono potrzebę kontynuowania dyskusji w zakresie problematyki pomiarów meteorologicznych i opracowań klimatologicznych na kolejnych spotkaniach i konferencjach.

Fot. 1. Otwarcie IV Ogólnopolskiej Konferencji Metodycznej „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych” (fot. A. Gluza)

Fot. 2. Wystąpienie prof. A. Marsza (Akademia Morska w Gdyni) „Dane z bazy GHCN ver. 3 – na ile można im ufać?” (fot. S. Wereski)

Fot. 3. Obrady IV Ogólnopolskiej Konferencji Metodycznej „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych” (fot. A. Gluza)

Fot. 4. Uczestnicy IV Ogólnopolskiej Konferencji Metodycznej „Problematyka pomiarów i opracowań elementów meteorologicznych” podczas pamiątkowego zdjęcia przed budynkiem Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS (fot. S. Wereski)

Fot. 5. Warsztaty terenowe w Ogrodzie Botanicznym UMCS (fot. S. Wereski)

Fot. 6. Sesja terenowa „Problemy ochrony przyrody Polesia Lubelskiego” (fot. S. Wereski)